

Inventaris tram Den Haag

Stichting NVBS-Railverzamelingen

Auteur

Dirk Eveleens Maarse

beheerder collectie documentatie tramwegen Nederland en vroegere koloniën

✉ documenttram@nvbs.com

versie 16 september 2018

Introductie

De verzameling is ingedeeld naar onderwerp en opgeborgen in archiefdozen. Zo is de eerste doos gewijd aan de voorlopers van de elektrische (bovenleiding)tram: paardentram, stoomtram en accutram.

In elke doos bevindt zich een aantal archiefmappen, gevuld met een bepaald onderwerp, vaak onderverdeeld in “bundels”. Ook vermeldt de hier gepubliceerde lijst de belangrijkste individuele documenten.

Veel onderzoekers – vooral in het pre-internet-tijdperk – legden hun bevindingen op papier vast. Deze eigen documentatie noemen wij “huisvlijt”. Zo bevat de collectie een relatief groot aantal materieel- en routelijsten en zelf getekende kaartjes. Hoewel er intussen betrouwbare literatuur beschikbaar is en er weinig onopgeloste vragen meer overblijven, is het interessant te zien hoe eerdere generaties er in slaagden de toen vaak nog braak liggende historie te reconstrueren.

Onderstaande lijst beoogt een redelijk gedetailleerd overzicht te geven van de collectie. Een complete lijst van alle aanwezige documenten is ook aanwezig, maar deze beslaat ruim 80 geprinte pagina's en is derhalve minder geschikt voor online publicatie.

De collectie is op afspraak te raadplegen. Neem hiervoor contact op met de beheerder van de verzameling Documentatie Tramwegen Nederland en geef daarbij zoveel mogelijk aan waar uw belangstelling naar uitgaat. Voor de contactgegevens zie hierboven. Bij een onaangekondigd bezoek aan de archiefruimte in Amersfoort is meestal geen gelegenheid om op specifieke vragen in te gaan.

HAAGSE TRAMS

Maatschappijnamen

HOM Haagsche Omnibus-Maatschappij
DTC The Dutch Tramway Company Ltd
HTyM Haagsche Tramway-Maatschappij
ANRM Algemeene Nederlandsche Railroute Maatschappij
TH S. A. des tramways de La Haye
HTM Haags(ch)e Tramweg Maatschappij
HBS Haagsche Buurtspoorwegen
GBHTM N. V. Gemengd Bedrijf "Haagse Tramweg Maatschappij"

DOOS 1 Voorlopers

Map: HOM

Lijnennet en bewijs van aandeel, 1897

Map: DTC en HTyM

Ontwerp-concessie Cornelis Soetens, 1862 en 1878
Aantekeningen over Soetens
Algemeene Politieverordening 's Gravenhage, 1878
Kaartje avant-project paardentram Den Haag—Scheveningen
Netkaartjes DTC en HTyM

Map: ANRM

Plattegrond remise Van Hogendorpstraat
Aandeel aan Toonder
Bestek project Amsterdam—Haarlem
Diverse notities

Map: Paardentram TH en HTM

Netkaarten
Lijnkleuren
Sporensituaties, 1880, 1887
Lijnenloop TH en HTM
Correspondentie

Map: Dienstregeling paarden- en stoomtram 1864 - 1906

Bundels gegevens per paardentramlijn
Winterdienstregeling 15 oktober 1900, paarden- en stoomtram

Map: Lijsten paardentramrijtuigen

Resultaten archiefonderzoek, huisvljijt

Map: Reconstructie rijtuigpark paardentrams

Correspondentie H.J.A. Duparc

Map: Diverse aantekeningen paardentram

Statistiek
Losse velletjes met aantekeningen

Map: Varia paardentram

Brief van Société du Rhéna, Brugge (fragment) over concessie, 1878
Notitie dienstregelinggegevens TH (ook HSM Beverwijk, WSM en STM), 1882
Knipsels en notities over TH
Brief directie HTM aan Gemeenteraad, 1893
Statuten en Huishoudelijk Reglement personeelsvereniging HTM, 1894
Aantekeningen over bezoek Tramcommissie aan Amsterdam, 1897
Rapport aan de Tramweg-Commissie inzake diverse vormen van mechanische tractie, 1897
Knipsels en aantekeningen HTM

Map: Gegevens stoomtram Delft 1866 – 1924

Bundels gegevens over Den Haag—Delft, 1866 - 1886 en 1887 – 1922

Dienstregeling voor de conducteurs, 1 januari 1909

Advertentie dienstregeling, 1880

Affiche dienstregeling, 1905

Beschrijving van de rijtuigen

Opgave materieelmutaties aan de Hoofdinspecteur Spoor- en Tramwegen, 1924 en 1925

Afbeelding uit fabriekscatalogus Henschel

Notitie samenstelling laatste stoomtram 14 juli 1924

Map: Stoomloc patent Brown, Carels & Cie. (Gent) voor TH

Map: Materieellijsten stoomtram (huisvlijt)

Map: Accutram

Schets route

Materieellijsten (huisvlijt)

Diverse aantekeningen en notities

Map: Motortram Kijkduin

Toestemming B&W aan Gebr. Van den Houwen, exploitatie motortram naar Kijkduin, 1924

Brief van Gebr. Van den Houwen aan B&W; zij zien er van af

Plattegrond beoogde route motortram

Map: HBS

Artikel over HBS

Knipsels over de waarde van het aandeel HBS in 1956/57

DOOS 2 Lijnenloop en dienstregelingen

Map: Lijnenloop en remises

Bundel Routelijsten Sluiter

Routes tram per 1 december 1962

Map: Routelijsten huisvlijt

Routelijsten diverse auteurs

Notitie wijzigingen lijnennet oktober 1943

Bundel jaarlijkse routelijsten 1946 – 1965

Concept artikel tram- en buslijnen 1904 – 1944, alleen 1904 – 1912

Correspondentie

Map: Routelijsten, uitgave NVBS

Historisch overzicht lijnenloop tot 1 januari 1964

Map: Lijnkleuren

Bundel lijnkleuren en koersborden op karton getekend

Verschillende overzichten

Correspondentie

Map: Dienstregelingen en –roosters, dienstgebruik

Dienstregelingen van een groot aantal lijnen, 1929 – 1943

Grafiek frequenties, zonder datum

Tabel met dienstregelinggegevens, bijlage bij brief, 1929

Rijtijden, 1910 en 1919

Dienstregeling voor conducteurs, 1915 en 1920

Dienstroosters, 1946 – 1965

Bundel vertrektijden van de eindpunten, 1948 en 1949

Notitie Eventuele frequentieverandering wegens personeelstekort, vermoedelijk 1958

Map: Dienstregeling, vroege en laatste ritten

Folder NV Willem Sprenger's Grammophone- & Radiohandel, lijnenloop, eerste en laatste ritten, 1929

Folders en stencils vroege en laatste ritten, 1941 – 1961

Map: Dienstregelingen publiek 1913 – 1928

Advertenties en diverse gidsen

Map: Dienstregelingen publiek 1928 – 1944

Vouwbladen, 1928 - 1942

Advertenties en strooibiljetten, 1930 – 1939

Bundel Strooibiljetten met dienstregelingen, 1935 – 1938

Bundel Losse dienstregelingnotities, 1930 -1944

Bundel Losse dienstregelingnotities Buitenlijnen, 1930 -1932

Dienstregelingen Den Haag—Leiden, 1925 – 1944

Dienstregelingen Den Haag—Delft, 1932 – 1942

Dienstregeling alle Buitenlijnen, 1940

Wijzigingen op de dienstregeling in 1944
Officieele Mededelingen Gemeente 's-Gravenhage, 1944
Map: Dienstregelingen publiek 1945 – 1947
Map: Dienstregelingen Stadlijnen 1948 – 1965
Dienstregelingen per 1 januari 1948
Vertrektijden van de eindpunten per lijn

DOOS 3 Dienstregelingenboeken

Dienstregelingenboeken groot formaat, 1983 – 1986
Dienstregelingenboeken klein formaat, 1966 – 1973
Gidsen openbaar vervoer te Delft, 1994, 2001 – 2007

DOOS 4, 5, 6 en 7 Dienstregelingen per lijn sinds 1973

Doos 4: lijnen 1 t/m 7 en 7/8
Doos 5: lijnen 8 t/m 12 en 12/16
Doos 5: ingebonden dienstregelingen, 1982/1983 en 1983/1984
Doos 6: lijnen 16 t/m 19, plus tramvervangende buslijnen 29, 69, 79
Doos 6: Dienstregelingenboekje 1987/1988 en 1988/1989
Doos 7: Alle lijnen, 2015 tot heden

DOOS 8 Buitenlijnen, netkaarten en plattegronden

Map: Buitenlijnen
Aantekeningen, notities en correspondentie
Diverse sporensituaties
Voeding bovenleiding
Maximum snelheden
Tarieven
Notities over materieel
Map: Dienstregeling Buitenlijnen
Dienstregelingen Buitenlijnen, 1946 – 1965
Map: Netkaarten
Diverse soorten netkaarten, 1912 – 2016
Map: Plattegronden
Schetstekeningen sporensituaties
Getekende kaarten, huisvlijt, 1907 – 1947

DOOS 9 Sporensituaties, netkaarten, statistiek, Weg en Werken, diverse onderwerpen

Map: Schetsen sporesituaties
Schetsen diverse sporensituaties, 1899 – 1955, huisvlijt
Map: Schetsen lijnenloop, huisvlijt
HTM lijnen tot 1 januari 1927
Netkaartjes 1907
Map: Diverse netkaarten
Bundel Wijkplattegronden Gemeentelijk Grondbedrijf
Bundel Netkaartjes huisvlijt, 1907 – 1943
Tramwernet HTM, 1887 – 1931
Tramplan 1927
Netkaartjes, 1944 – heden
Emplacementstekeningen, 1925 – 1978
Map: Statistiek
Tabellen kilometers in exploitatie, 1910 – 1916
Tabellen Vervoercijfers, 1928 – 1944
Wagenkilometers, 1943
Snelheden per lijn, 1933
Raming vervoerscijfers Plan Lehner
Vervoerscijfers 1960
Diverse tabellen, 1924 -- 2002

Boekje vervoerstatistiek HTM, 1980

Map: Statistiekgegevens uit Jaarverslagen, huisvlijt

Tabellen, 1929 -- 1961

Map: Weg en Werken

Bestek levering railstaven en lasplaten, zonder datum

Notitie stroomvoorziening

Artikel voeding door G.E.B. 1904 -- 1954

Verslag bezoek Rijksarchief, 2004

Kaart HTM groepen en voedingen, 1935

Kaart sporendriehoek Hofzichtlaan/Mgr. van Steelaan, Verenigde Weichenbau GmbH, 1990

Verlening lijn 1 Delft, Grondmechanica, 1991

Hanning & Kahl proefwissel, 1976/78

Map: Artikel over bovenleidingaspecten

Concept artikel over bovenleiding en voeding

Map: Stempels, drukwerken, enveloppen, etc.

Map: Correspondentie en notities, diverse onderwerpen

Bundel Diverse notities tramverbinding Den Haag—Scheveningen

Bundel Correspondentie diverse onderwerpen 1944/45

Correspondentie en losse notities

Map: Berichten R.F. de Bock

Overgetypte krantenberichten, 1905 -- 1944

Map: Artikel lijn 7

Concept artikelenreeks over lijn 7, R.F. de Bock

Map: Correspondentie H.P. van Keulen

Getuigenverklaringen ongevallen

Rondritten museummaterieel, 1966 -1977

Gebruik aanhangrijtuig 765 door tramliefhebbers

Map: Diverse rapporten

Samenvatting Nota Lijnennet en Exploitatiemodel, 1975

Tramverbinding Scheveningen—Den Haag Centraal, hoofdstuk uit onbekend rapport, 1979

Twee hoofdstukken uit Deelplan Verkeer en Vervoer, 1980

Tramlijn naar Steenvoorde, 1984

Vormgeving Lijnennet. HTM en DHV, 1986

Hoofdstuk HOVSTAD Openbaar Vervoerprojecten Den Haag, 1988

Map: Tarieven en abonnementen

Algemene voorwaarden voor abonnementen, 1921 – 1935

Diverse documenten Tarieven Stads- en Buitenlijnen, 1928 – 1993

Tariefvolders

DOOS 10 Van Wijck Jurriaanse en Askamp

Map: Opnamelijsten N.J. van Wijck Jurriaanse, 1923 -- 1983

Map: Waarnemingen over de dienstuitvoering, 1905 – 1924

Map: Historische aantekeningen W.A. Askamp

Map: Uitgeknijpte artikelen, W.A. Askamp

Doosje schriften met materieelaantekeningen en waarnemingen Tieman, 1947 -- 1958

Knipselboek HTM 1942 – 1948, G.L.S. Willemsen

Doos 11 Reglementen

Voorschriften en reglementen

Doos 12, 13, 14 en 15 Jaarverslagen en Plan Lehner

Jaarverslagen HTM en GBHTM, 1904 – 2013

Jaarverslag Haaglanden, 2000

Jaarverslagen HBS, 1930 – 1955, niet compleet

Artikelen, persinformatie, rapporten, ontwerp netkaart, Plan Lehner, 1966

Doos 16 Uitbreidingsprojecten, publicaties en periodieken

Map: Lijnen 2, 3, 6 en 15

Folders, nieuwsbrieven, persberichten en correspondentie

Map: Verlenging lijn 1

Artikelen, informatie, nota over verlenging lijn 1 Delft

Feestelijkheden rond de verlenging lijn 1

Map: Lijn 17

Folders, boekjes, publicaties rond lijn 17 naar Wateringse Veld

Map: Diverse publicaties

Folders Het Souterrain

Documenten museummaterieel en HTM 125 jaar

Brochure Van asphaltspoor tot gelede tram

Brochure project semi-metro

HTM Nieuws Onderweg, 2003 – 3006

Map: Het publiek en zijn HTM

Nummers 1 – 57, niet compleet

Map: HTM Nieuws etc.

Jaren 1965 – 1988, niet compleet

HTM Zone krant, 1981

Informatiebrochures, 1983 – 1984

Voorschrift De Zoetermeerlijn, NS, HTM, Westnederland, vooral tarieven

Tijdschrift Benoordenhout over tramlannen, 1988

Tijdschrift Den Haag, uitgave Gem. 's-Gravenhage, Den Haag beter bereikbaar, 1988

De Trambode, 1951 – 1965, niet compleet

Doos 17 Periodieken

Wiel, personeelsorgaan, nummers 128 - 149

Uittreksels artikelen en foto's uit Wiel

Lijst foto's uit Den Haag in Beeld

Lijn 88.4, 1999 – 2002, niet compleet

Map: Verkeersberichten

Interne mededelingen ANVV over verkeer en vervoer

Doos 18 Rollend materieel, bestekken, lijsten en speciale onderwerpen

Bestekken en voorwaarden levering series 250, 801 – 810, 821 – 830, 901 – 910

Map: Materieellijsten, huisvlijt

Materieeltabellen van verschillende auteurs

Bundel materieellijsten per jaar, 1944 – 1963, niet compleet

Map: Materieellijsten H. van Keulen**Map: Materieelverdeling over remises en lijnen**

Verdeling over de lijnen, 1906 – 1926

Verdeling op 31 maart 1921

Verdeling winter 1941

Materieel remises Frans Halsstraat en 's-Gravenmade, januari 1947

Losse velletjes met aantekeningen materieel per lijn, 1945 – 1967

Map: Diverse notities over het rollend materieel

Boekje met schetstekening en hoofdgegevens van het materieel, uitgave HTM, plm. 1952

Materieelgegevens bij overgang HTM naar GBHTM

Boekwaarde en taxatiewaarde rollend materieel, plm. 1930

Lijst nummers en thema's versierde motorrijtuigen zomer 1908 en 1909

Diverse berichten HTM, 1958 – 1960

Notities bij diverse wagentypes

Lijstje in 1954 gesloopte wagens

Afleverdata Werkspoor series 47 – 150, 151 – 158, 507 – 528, 550 – 570

Aanschaffingen en verbouwingen, uit jaarverslagen, 1904 – 1926

Hoofdgegevens museummaterieel

Materieelomvang 1939 – 1955, huisvlijt

Bundel: Diverse notities

Map: Correspondentie over het rollend materieel

Correspondentie K. Brouwer, J. Voerman, H.J.A. Duparc, H. Offerman, N.J. van Wijck Jurriaanse

Map: Techniek

Schema's recuperatierem op rijtuigen 26 en 27

Schema schakeling 600/1200 Volt

Schema schakeling Buitenlijnrijtuigen

Tabel motorvermogen per ton treingewicht

Schema wisselkast Smitt Bilthoven

Schema bekabeling motorrijtuig 164

Map: Vordering en repatriëring 1944 tot 1947

Lijst Hölländische Wagen in Düsseldorf, met periode in dienst en gereden kilometers

Lijst verdwenen rijtuigen met vertrekdata

Aantekeningen over verdwenen materieel

Notitie over wagens Bremen en Gleiwitz

Gerepatriëerd materieel met datum terugkeer en bedrijf dat herstel uitvoerde

Lijst Terugkeer uit Düsseldorf

Lijst Materieel uit Duitsland

Map: Materieelschetsen Roldanus

Materieelschetsen van Prof. dr. J. Roldanus

Correspondentie van S.J. de Lange

Doos 19 en 20: Rollend materieel per serie

Diverse documenten m.b.t. individuele series

Map: Motorrijtuigen 1 – 20

Map: Motorrijtuigen 21 – 150 en 102 – 150

Map: Motorrijtuigen 21 – 101

Map: Motorrijtuigen 151 – 168

Map: Motorrijtuigen 171 – 184

Map: Motorrijtuig 200 en aanhangrijtuig 300

Map: Motorrijtuigen 201 – 216

Map: Motorrijtuigen 250 – 299

Map: Demonstratierijtuig Cape Hope car

Map: Motorrijtuigen 801 – 830

Map: Aanhangrijtuigen 301 – 334, 400 – 415, 423 – 452

Map: Aanhangrijtuigen 350 – 364

Map: Aanhangrijtuigen 500 -- 526

Map: Aanhangrijtuigen 550 – 570

Map: Aanhangrijtuigen 600 – 629

Map: Aanhangrijtuigen 650 – 689

Map: Aanhangrijtuigen 701 – 710

Map: Aanhangrijtuigen 751 – 780

Map: Aanhangrijtuigen 901 – 920

Map: Buitenlijnmaterieel algemeen

Bundel: Brieven aan Raad van Toezicht, 1922 – 1949

Overzicht werkplaatsbezoek, 1923 – 1926, niet compleet

Notitie materieel aanwezig materieel op 1 januari 1942

Artikel Buitenlijnmaterieel

Lijsten Buitenlijnmaterieel, huisvlijt

Map: Buitenlijnmotorrijtuigen 1 – 6

Map: Buitenlijnmotorrijtuigen 51 -- 80

Map: Buitenlijnmotorrijtuigen 81 – 90

Map: Buitenlijnaanhangrijtuigen 101 – 120

Map: Buitenlijnaanhangrijtuigen 121 – 140

Map: Buitenlijnaanhangrijtuigen 151 – 157

Map: PCC-motorrijtuigen algemeen

Map: Motorrijtuigen 199 – 200, 1001 – 1024

Map: Motorrijtuigen 1101 – 1200

Map: Motorrijtuigen 1201 – 1240

Map: Motorrijtuigen 1301 – 1340

Map: Motorrijtuigen 2101 – 2130

Map: Motorrijtuigen 3001 – 3147

Map: Motorrijtuigen Hannover

Map: Motorrijtuigen 4001 – 4054

Map: Motorrijtuigen 5001 – 5060

Map: Werkmaterieel

Bundel: Werkmaterieel algemeen

Bundel: Pekelmotorwagens

Bundel: Sproeimotorwagens

Bundel: Locomotieven

Bundel: Slijpmotorwagens

Bundel: Montagewagens

Doos 21: Dienstmededelingen

Map: Dienstmededelingen en Instructies

Dienstopdrachten aan het personeel m.b.t. het trambedrijf, 1906 – 1982

Map: Mededelingen aan het personeel

Mededelingen aan het personeel m.b.t. het trambedrijf, 1928 – 1996

Map: Dienstmededelingen

Mededelingen aan het personeel m.b.t. het trambedrijf, 1983 – 1993

Map: Bedrijfsvoeringberichten

Mededelingen aan het personeel m.b.t. het trambedrijf, 1994 – 2006

Map: Personeelsberichten (groen)

Mededelingen aan het personeel op groen papier, 1994 – 2006

Doos 22: Externe communicatie

Map: HTM Journaal

Mededelingen public relations, 1978 – 2006

Map: Persberichten 1966 – 1999

Map: Correspondentie met derden

Correspondentie met een groot aantal particulieren over het trambedrijf, 1947 – 2001

Map: Mededelingen “Aan de bewoners van ....”

Mededelingen aan aanwonenden met veelal aankondigingen wegonderhoud, 1958 – 2006

Dozen 23 t/m 27: Varia 1905 – heden

Per jaar gebundelde documenten van allerlei aard

Doos 28: RandstadRail en ongedateerde folders

Map: Folders zonder bekend jaartal

Map: RandstadRail vóór 2007

Diverse documenten over de periode voorafgaand aan de opening

Map: RandstadRail / RandstadMail

Voorlichtingsbrochures

Map: RandstadRail Laatste Nieuws

Voorlichtingsbrochures

Map: RandstadRail Varia vanaf 2007

Documenten van allerlei aard

Los Aanwezig

Bundel Reizigersinformatie HTM, folders, dienstregelingen, netkaart), 2000

RandstadRail Dienstreglement / Dienstvoorschrift, versie 1.0, 2006

Reglement RandstadRail, 2009, versie 1.0